

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „N. IORGA”

REVISTA ISTORICĂ

Fondator N. Iorga

Serie nouă, Tomul XI, 2000

3 – 4

Mai – August

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

www.dacoromanica.ro

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „N. IORGA”

COLEGIUL DE REDACȚIE

ȘERBAN PAPACOSTEA (*redactor șef*), VENERA ACHIM, PAUL
CERNOVODEANU, VIRGIL CIOCÎLTAN, FLORIN CONSTANTINIU,
EUGEN DENIZE, ANDREI EȘANU, GEORGETA PENELEA-FILITTI,
NAGY PIENARU, APOSTOL STAN

„REVISTA ISTORICĂ”, apare de 6 ori pe an.

Revista se poate procura de la: **EDITURA ACADEMIEI ROMÂNĀNE**, Calea 13 Septembrie, nr. 13, Sect. 5, P.O. Box 5-42, București, România, RO-76117, Tel. 401-411 9008, Tel./Fax 401-410 3983; 401-410 3448; **RODIPET S.A.**, Piața Presei Libere, nr. 1, Sect. 1, P.O. Box 33-57, Fax 401-222 6407, Tel. 401-618 5103; 401-222 4126, București, România; **ORION PRESS IMPEX 2000**, P.O. Box 77-19, București 3 – România, Tel. 653 79 85, Fax 401-324 06 38.

La revue „REVISTA ISTORICĂ”, paraît six fois l’an.

Toute commande pour les travaux parus aux Éditions de l’Académie Roumaine sera adressée à: **EDITURA ACADEMIEI ROMÂNĀNE**, Calea 13 Septembrie, nr. 13, Sect. 5, P.O. Box 5-42, București, România, RO-76117, Tel. 401-411 9008, Tel./Fax 401-410 3983; 401-410 3448; **RODIPET S.A.**, Piața Presei Libere, nr. 1, Sect. 1, P.O. Box 33 – 57, fax 401-222 6407, Tel. 401-618 5103; 401- 222 4126, București, România; **ORION PRESS IMPEX 2000**, P.O. Box 77-19, București 3 – România, Tel. 653 79 85, Fax 401-324 06 38.

„REVISTA ISTORICĂ” is published in six issues per year.

All orders from abroad for publications of the Romanian Academy should be addressed to: **EDITURA ACADEMIEI ROMÂNĀNE**, Calea 13 Septembrie, nr. 13, Sect. 5, P.O. Box 5-42, București, România RO-76117, Tel. 401-411 9008, Tel./Fax 401-410 3983; 401-410 3448; **RODIPET S.A.**, Piața Presei Libere, nr. 1, Sect. 1, P.O. Box 33-57, Fax 401-222 6407, Tel. 401-618 5103; 401-222 4126, București, România; **ORION PRESS IMPEX 2000**, P.O. Box 77-19, București 3 – România, Tel. 653 7985, Fax 401-324 0638.

REDACȚIA:

NAGY PIENARU (*redactor șef adjunct*)
VENERA ACHIM
ECATERINA PETRESCU
IOANA VOIA (*traducător*)
Redactor (Editura Academiei): MIHAI POPA
Tehnoredactor: DIANA RUSU

Manuscrisele, cărțile și revistele pentru schimb, precum și orice
corespondență se vor trimite pe adresa redacției revistei:

„REVISTA ISTORICĂ”,
B-dul Aviatorilor nr. 1, 71247-București,
Tel. 650 72 41

© 2002 EDITURA ACADEMIEI ROMÂNĀNE
Calea 13 Septembrie, nr. 13, R-76117, Tel. 410 32 00, Tel./Fax 410 39 83; 410 34 48
București, România

www.dacoromanica.ro

REVISTA ISTORICĂ

SERIE NOUĂ
TOMUL XI, NR. 3 – 4
Mai – August 2000

SUMAR

ISTORIA COMUNISMULUI

- DAN CĂTĂNUȘ, Primele reacții ale regimului de la București la schimbarea lui Hrușciov.... 183
CRISTIAN TRONCOTĂ, Istoria instituției Securității externe a regimului comunist din
România, 1965–1989..... 195
ION ȚURCANU, Premise ale revoltei basarabenilor împotriva ocupației sovietice (1945–1949) 221

ROMÂNIA INTERBELICĂ – RELAȚII CU VECINII

- LUCIAN LEUȘTEAN, Incidentele din ianuarie 1923 de la granița româno-maghiară..... 243
FLORIN ANGHEL, Între rațiune și prevedere: despre premisele alianței polono-române,
1919–1921 261

ISTORIOGRAFIA COMUNISMULUI – DOCUMENTAR

- COSMIN POPA, Instaurarea regimurilor comuniste în Europa Centrală și de Sud-Est
(1944–1947). Curente în istoriografia anglo-americană și rusă..... 285

OAMENI REPREZENTATIVI ÎN ISTORIA ROMÂNILOR

- CRISTIAN VASILE, Episcopul Ioan Suciuc – contestatar al regimului comunist 301

OPINII

- DEMÉNY LAJOS, Imaginea României într-o recentă cronologie ungară a vieții internaționale 309

„Revista istorică”, tom. XI, nr. 3–4, p. 179–340, 2000

www.dacoromanica.ro

NOTE ȘI RECENZII

- NICU CRĂCEA, *Dezvăluiri legionare*, București, Edit. Fundației „Buna Vestire”, 1997, 236 p. + 1 foto (Ioan Babici); LOUIS DUMONT, *Eseuri despre individualism. O perspectivă antropologică asupra ideologiei moderne*, București, Edit. Anastasia, 1997, 310 p. (Alexandru Mamina); PAUL FILIP, *Bellu. Pantheon național*, București, Edit. Crater, 1997, 242 p. + il. (Adrian-Silvan Ionescu); FRANZ HALDER, *Jurnal (1939–1942)*, Iași, Edit. Elit, f.a., 592 p. (Valeriu Giuran); M.J. LEWIS, ROGER LLOYD-JONES, *Using Computers in History. A Practical Guide*, Routledge, London & New York, 1996, 248 p. (Irina Gavrilă); PETRU LUCINSCHI, *Ultimele zile ale U.R.S.S.*, București, Edit. Evenimentul Românesc, 1998, 160 p. + 18 foto (Ioan Babici); JEAN-JACQUES MARIE, *Les peuples déportés d'Union Soviétique*, Bruxelles, Editions Complexe, 1995, 206 p. (Ovidiu Bozgan); WERNER OGRIS, *Vom Galgenberg zum Ringtheaterbrand (Auf den Spuren von Recht und Kriminalität in Wien)*, Wien, Böhlau Verlag, 1997, 256 p. (Betinio Diamant); APOSTOL STAN, *Iuliu Maniu. Biografia unui mare român*, București, Edit. Saeculum, 1997, 512 p. (Ioan Babici); P.M. ȘORNIKOV, *Politika Rumânskîh vlastei i krizis pravoslavnoi țerkvi v Bessarabii 1918–1940*, în „Otecestvennaia istoriia”, 1998, nr. 5, p. 158–167 (Armand Goșu); GLENN E. TORREY, *The Revolutionary Russian Army and Romania, 1917*, Pittsburg, 1995, 94 p. (Adrian Grecu); MICHEL WINOCK, *Histoire de l'extreme droite en France*, Paris, Edition du Seuil, 1994, 326 p. (Sabin Daniel Drăgulin) 317

REVISTA ISTORICĂ

NEW SERIES

TOME XI, Nos. 3 – 4

May – August 2000

CONTENTS

THE HISTORY OF COMMUNISM

- DAN CĂTĂNUȘ, The First Reactions of the Bucharest Regime to the Deposition of Hrushev..... 183
- CRISTIAN TRONCOTĂ, The History of the External Securitate of the Communist Regime of Romania 1965–1989 195
- ION ȚURCANU, Premises of the Bassarabeans' Revolt Against Soviet Occupation (1945–1949) 221

INTERWAR ROMANIA – THE RELATION WITH THE NEIGHBOURS

- LUCIAN LEUȘTEAN, The Incidents of January 1923 at the Romanian-Hungarian Border.... 243
- FLORIN ANGHEL, Between Reason and Prudence: On the Issues of the Polish-Romanian Alliance, 1919–1921..... 261

THE HISTORIOGRAPHY OF COMMUNISM – DOCUMENTARY

- COSMIN POPA, The Establishment of Communist Regimes in Central and Southeastern Europe (1944–1947). Trends in the English-American and Russian Historiography 285

REPRESENTATIVE FIGURES IN THE HISTORY OF THE ROMANIANS

- CRISTIAN VASILE, Bishop Ioan Suciuc – An Opponent of the Communist Regime..... 301

OPINIONS

- DEMÉNY LAJOS, The Image of Romania in a Recent Hungarian Chronology of International Life 309

„Revista istorică”, tom. XI, nr. 3–4, p. 179–340, 2000

www.dacoromanica.ro

NOTES AND REVIEWS

- NICU CRĂCEA, *Dezvăluiri legionare* (Legionary Disclosures), Bucharest, Edit. Fundației "Buna Vestire", 1997, 236 pp. + 1 photo. (Ioan Babici); LOUIS DUMONT, *Eseuri despre individualism. O perspectivă antropologică asupra ideologiei moderne* (Essays on Individualism. An Anthropological View on Modern Ideology), Bucharest, Edit. Anastasia, 1997, 310 pp. (Alexandru Mamina); PAUL FILIP, *Bellu. Panteon național* (Bellu. A National Pantheon), Bucharest, Edit. Crater, 1997, 242 pp. + ill. (Adrian-Silvan Ionescu); FRANZ HALDER, *Jurnal (1939–1942)*, Jassy, Edit. Elit, f.a., 592 pp. (Valeriu Giuran); M.J. LEWIS, ROGER LLOYD-JONES, *Using Computers in History. A Practical Guide*, Routledge, London & New York, 1996, 248 pp. (Irina Gavrilă); PETRU LUCINSCHI, *Ultimele zile ale U.R.S.S.* (The Last Days of the USSR), Bucharest, Edit. Evenimentul Românesc, 1998, 160 pp. + 18 photos. (Ioan Babici); JEAN-JACQUES MARIE, *Les peuples déportés d'Union Soviétique*, Bruxelles, Editions Complexe, 1995, 206 pp. (Ovidiu Bozgan); WERNER OGRIS, *Vom Galgenberg zum Ringtheaterbrand (Auf den Spuren von Recht und Kriminalität in Wien)*, Wien, Böhlau Verlag, 1997, 256 pp. (Betinio Diamant); APOSTOL STAN, *Iuliu Maniu. Biografia unui mare român* (Iuliu Maniu. The Biography of a Great Romanian), Bucharest, Edit. Saeculum, 1997, 512 pp. (Ioan Babici); P.M. ȘORNIKOV, *Politika Rumynskih vlastei i krizis pravoslavnoi țerkvi v Bessarabii 1918–1940*, in "Otecestvennaia istoria", 1998, no. 5, pp. 158–167 (Armand Goșu); GLENN E. TORREY, *The Revolutionary Russian Army and Romania, 1917*, Pittsburg, 1995, 94 pp. (Adrian Grecu); MICHEL WINOCK, *Histoire de l'extrême droite en France*, Paris, Edition du Seuil, 1994, 326 pp. (Sabin Daniel Drăgulin)..... 317